

Η Τρίλια του Διαβόλου

Γιάννης Ευσταθιάδης

Ο αστυνομικός επιθεωρητής –κατά δήλωσή του, γιατί στην εμφάνιση έμοιαζε με αγαθό κοντόχοντρο τραπεζικό– θρονιάστηκε στην μπερζέρα του σαλονιού μου. Αρνήθηκε ευγενικά το ποτό που του πρότεινα, αλλά μου ζήτησε την άδεια ν' ανάψει τσιγάρο.

Το άναψε. Τράβηξε δυο γερές ρουφηξιές πριν αρχίσει να μιλά: «Είστε συγγραφέας...»

Δεν ήταν τόσο ερώτηση όσο διαπίστωση που περίμενε απλώς μια τυπική επιβεβαίωση. Κούνησα καταφατικά το κεφάλι.

«Κι αυτό» είπε, βγάζοντας από την ξεκαρβαλωμένη τσάντα του ένα αντίτυπο, «είναι το τελευταίο σας βιβλίο...»

Κούνησα πάλι το κεφάλι, συμφωνώντας.

«Είναι αστυνομικό – έτσι;»

«Όχι μόνο, θέλω να ελπίζω», απάντησα. «Έχει και κάποιες προεκτάσεις.»

Συνοφρυώθηκε. Τράβηξε πάλι μια διπλή ρουφηξιά.

«Τι προεκτάσεις;»

«Εννοώ πως με ενδιέφερε και η ψυχολογική ανάλυση των ηρώων», είπα και, μετανιωμένος για τη συζήτηση που είχα ανοίξει μ' έναν μπάτσο, συμπλήρωσα: «Πάντως, ναι: είναι αστυνομικό.»

Έμεινε για λίγα δευτερόλεπτα βουβός, φυσώντας τον καπνό.

«Ωραίο βιβλίο», μουρμούρισε.

«Το διαβάσατε;»

Άλλαξε το σταύρωμα των ποδιών του. Ξεφύσηξε.

«Για να είμαι ειλικρινής, το ξεφύλλισα... Βλέπετε, δεν έχω χρόνο για αναγνώσεις – μου φτάνουν οι μαρτυρικές καταθέσεις που πρέπει να διαβάσω...»

Μικρή παύση.

«Ωστόσο, από τα αποσπάσματα που διάβασα, μπορώ να πω πως είναι ωραίο... καλογραμμένο... πολύ ζωντανό...»

«Δεν ήρθατε, όμως, για να μου εκφράσετε το θαυμασμό σας.»

Χαμογέλασε.

«Ασφαλώς, όχι! Άλλωστε, δε νομίζω πως θα σας ενδιέφερε η γνώμη μου.»

«Γιατί όχι;» απάντησα αυθόρμητα. «Μ' ενδιαφέρουν όλες οι γνώμες, πόσο μάλλον ενός ειδικού...»

Με κοίταξε καχύποπτα.

«Ειδικού;»

«Εννοώ... ειδικού στους φόνους. Το βιβλίο μου έχει τρεις φόνους ή, μάλλον, δύο φόνους και μια αυτοκτονία – η οποία, εντέλει, αποδεικνύεται πως είναι έγκλημα.»

«Ομολογώ πως δεν έφτασα στον τρίτο. Διάβασα, όμως, τον πρώτο φόνο και την αυτοκτονία-φόνο...»

Έμεινε λίγο ακίνητος. Μετά ξεφύσηξε βαθιά· αυτή τη φορά, χωρίς να έχει φέρει το τσιγάρο στα χείλη.

«Άλλωστε, γι' αυτό είμαι εδώ», έκανε ψυχρά.

«Δεν καταλαβαίνω», του είπα.

«Είστε εδώ για να κουβεντιάσουμε τους φόνους που περιγράφω στο βιβλίο μου;»

«Ακριβώς! Επιτρέψτε μου, μάλιστα, να σας διαβάσω τα σχετικά αποσπάσματα.»

Έπιασε το βιβλίο, σάλιωσε το δάχτυλό του και το άνοιξε σε κάποιο σημείο που είχε σημειωμένο από πριν. Ταυτόχρονα, φόρεσε κάτι μικροσκοπικά γυαλιά πρεσβυωπίας.

Άρχισε να διαβάζει με άγαρμπο τρόπο.

«Σελίς 48... Το σώμα της γυναίκας ήταν ξαπλωμένο πάνω στο λευκό χαλί, σε μια στάση που θύμιζε ύπνο. Στο πλάι της, συμμετρικά τοποθετημένο, ένα βιολί. Το δοξάρι, ματωμένο στο μεγαλύτερο μέρος του, ήταν κοντά στο λαιμό, εκεί όπου μια παραλληλόγραμμη πληγή είχε αφήσει άφθονο αίμα να κάνει έναν κόκκινο κύκλο σαν στάμπα πάνω στη λευκότητα του χαλιού».

Σταμάτησε. Σήκωσε τα μάτια και με κοίταξε.

«Αλήθεια... Μπορεί το δοξάρι, που έχει μαλακές τρίχες, να κόψει μια καρωτίδα;» ρώτησε με ενδιαφέρον.

«Μπορεί», απάντησα, «αρκεί να το έχεις ρυθμίσει καταλλήλως... να είναι πάρα πολύ τεντωμένο... και, βέβαια, η κίνηση πρέπει να είναι γρήγορη, ευέλικτη, ακαριαία... σαν να παίζεις την Τρίλια του Διαβόλου του Ταρτίνι...»

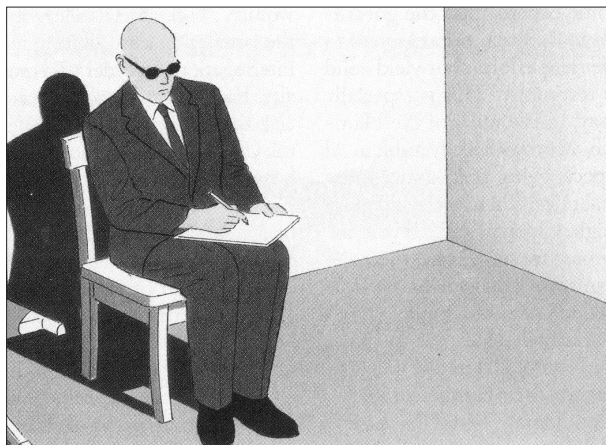
«Αχά!», έκανε. Πήρε ανάσα. Ξανασάλιωσε το δάχτυλο και ξεφύλλισε το βιβλίο.

«Σελίς 75... Δύο μέρες μετά, ο νεαρός πιανίστας που έμεινε στο απέναντι διαμέρισμα και που η αστυνομία είχε βάσιμους λόγους να πιστεύει πως ήξερε πολλά για το θάνατο της γυναίκας, βρέθηκε κρεμασμένος στο στενόχωρο λουτρό, από μια κατάλληλα τυλιγμένη χορδή πιάνου. Η αυτοκτονία ήταν πρόδηλη, αλλά γεννούσε πολλά ερωτηματικά... και τα λοιπά, και τα λοιπά.»

Σταμάτησε πάλι, και με το ίδιο ύφος με ξαναρώτησε: «Είναι τόσο μακριές και τόσο ανθεκτικές οι χορδές του πιάνου;»

«Ασφαλώς», απάντησα ξανά. «Οι χορδές που ανταποκρίνονται στις χαμηλές νότες, είναι και χοντρές και μακριές... ξεπερνούν το ένα μέτρο. Η χορδή του λα ένα, φέρ' ειπείν, μπορεί ν' αντέξει πολύ μεγαλύτερο βάρος από ένα ανθρώπινο σώμα.»

«Αχά!», έκανε και πάλι. Έμεινε λίγο σιωπηλός, και μετά ξαναρώτησε: «Γι' όσον σας φάνηκε;».

Εικονογράφηση: Guy Billout

«Εννοείτε την ανάγνωση; Γιατί τα κείμενα τα ξέρω καλά, αφού τα έχω γράψει», είπα.

«Εννοώ την περιγραφή των εγκλημάτων, γιατί...»

Άφησε τη φράση του μετέωρη κι έβγαλε απ' την τσάντα του μια διπλωμένη εφημερίδα. Την άνοιξε.

«...γιατί υπάρχει κάτι πολύ περίεργο. Το βιβλίο σας κυκλοφόρησε πριν από δύο μήνες. Σωστά; Ε, λοιπόν, ακούστε μια είδηση του αστυνομικού δελτίου που δημοσιεύτηκε στις προχθεσινές εφημερίδες... αν δεν το 'χετε ήδη διαβάσει...»

«Δε διαβάζω ποτέ εφημερίδες», του είπα.

«Έξοχα! Ακούστε, λοιπόν... *Μυστήριο περιβάλλει το φόνο της Μαρίας Κ., ετών 28. Η γυναίκα βρέθηκε νεκρή στο σπίτι της με τραύμα στην καρωτίδα, που προξενήθηκε από δοξάρι βιολιού. Εντύπωση προκαλεί ότι πλάι στο πτώμα βρέθηκε κι ένα βιολί, μολονότι η νεκρή δεν ήταν μουσικός, αλλά εργαζόταν ως ταμίας σε Τράπεζα... Συνεχίζω με κάτι ακόμα πιο εξωφρενικό. Σήμερα τα ξημερώματα –δηλαδή δύο μέρες μετά– μας ειδοποίησαν για μια αυτοκτονία, ακριβώς στο απέναντι διαμέρισμα της δολοφονημένης. Ο αυτόχειρ κρεμάστηκε από μια χορδή πιάνου...»*

Σταμάτησε κι άναψε άλλο ένα τσιγάρο.

«Και αυτός, όμως», συνέχισε, «δεν ήταν μουσικός, δεν ήταν πιανίστας. Δούλευε σε ασφαλιστική εταιρεία».

Φύσηξε τον καπνό με δύναμη.

«Εσείς τι λέτε για όλα αυτά;»

«Τι να πω... Ως άνθρωπος, λυπάμαι... ως συγγραφέας, όμως, χαίρομαι».

«Χαίρεστε;»

«Χαίρομαι που, εν προκειμένω, η ζωή αντέγραψε την τέχνη – συνήθως συμβαίνει το αντίθετο».

«Πολύ πιστή αντιγραφή – δε συμφωνείτε;»

«Όντως. Και γι' αυτό, όπως σας είπα, χαίρομαι».

«Τι χαίρεστε και ξεχαίρεστε... Εδώ υπάρχουν δύο πτώματα... δύο φόνοι που ακολούθησαν το τελετουργικό της δικής σας περιγραφής...»

«Ακούστε, κύριε», του είπα σχεδόν αυστηρά. «Εγώ είμαι συγγραφέας και, ως συγγραφέας, δε λογοκρίνω τη φαντασία μου, ούτε τις εμμονές μου. Θέλησα να περιγράψω δύο φόνους με συνειρμικές μουσικές αντανάκλασεις, με πρόθεση να ξεφύγω απ' το κοινότοπο και το συμβατικό. Όλα τα εγκλήματα γίνονται γύρω μας με τετριμμένα περίστροφα και κοινά κουζινομάχαιρα, ενώ οι αυτόχειρες της αγχόνης χρησιμοποιούν σχοινί ή δεμένα ρούχα. Εγώ προσπάθησα να δημιουργήσω ένα ποιητικό αίνιγμα μέσα στην πλήξη των λυμένων γρίφων της καθημερινής ζωής και των δελτίων σας. Είμαι σαφής; Τώρα, αν μου αποδίδετε και ιδιότητες οραματιστή που προβλέπει ό,τι θα γίνει στο μέλλον, σας πληροφορώ πως σφάλατε. Η τέχνη έχει πάντα τη δυνατότητα να επινοεί πράγματα που η πραγματικότητα, αργά ή γρήγορα, τα επιβεβαιώνει. Υπάρχει, εντούτοις, και η πιθανότητα να ενέπνευσα κάποιον αναγνώστη που προσπάθησε να υλοποιήσει τη θεωρία μου, κάτι που αποδεικνύει πως η λογοτεχνία μπορεί ακόμα να κινητοποιεί. Προτιμώ αυτή την εκδοχή, κι ας με κατηγορήσετε ως ηθικό αυτουργό».

Στο σημείο αυτό χαμογέλασα, προσπαθώντας να σπάσω την ψυχρή έκφρασή του που γίνονταν ακόμα πιο σκοτεινή μέσα στους καπνούς του τσιγάρου του.

«Αυτό είναι το καλύτερο σενάριο για σας», είπα αργά. «Τα στοιχεία που έχω, με κάνουν να σας κατηγορήσω για φυσικό αυτουργό».

«Θέλετε να πείτε πως εγώ... πως έφτασα να κάνω δύο φόνους που έχω στο χαρτί περιγράψει... Γιατί; Με ποιο κίνητρο;»

Ξανάνοιξε την τσάντα και, αυτή τη φορά, έβγαλε ένα απόκομμα εφημερίδας.

«Μπορεί να μη διαβάζετε εφημερίδες, αλλά αυτό εδώ το διαβάσατε· δεν μπορεί να μην το διαβάσατε... Είναι μία από τις κριτικές για το βιβλίο σας που δημοσιεύτηκε πριν από ένα μήνα περίπου. Σας ξαναθυμίζω την κατάληξή της: Ο νέος συγγραφέας έχει αποτύχει πανηγυρικά στο να στήσει ένα αστυνομικό μυθιστόρημα. Πελαγοδρομεί ανάμεσα σε μια ποιητική ασάφεια και σε μη ρεαλιστικά επιχειρήματα. Ο τρόπος που στήνει τα εγκλήματά του, είναι εξεζητημένος και ελάχιστα πειστικός. Κανένας φόνος δεν θα μπορούσε στη ζωή να γίνει με τα μέσα που εκείνος επιλέγει. Τα βιολιά, τα δοξάρια και οι χορδές του πιάνου μπορεί να είναι γοητευτικά ευρήματα, αλλά εντελώς ακατάλληλα για οχήματα θανάτου. Είναι, εξάλλου, φανερό πως δεν είναι σε θέση να οργανώσει λειτουργικά τη δομή και την εξέλιξη ενός αστυνομικού μυθιστορήματος, το δε εξωπραγματικό τέλος του αποδεικνύει ισχυρή μεν φαντασία, αλλά διόλου νηφάλια διαχείριση του υλικού».

«Ναι· την ξέρω», του είπα. «Είναι κακόπιστη και αδικαιολόγητα οργισμένη».

«Όπως κι εσείς», απάντησε.

«Εγώ; Κάθε άλλο», του είπα.

«Πιστέψατε πως αυτό το βιβλίο θα σας καθιερώσει, θα σας κάνει γνωστό εν μια νυκτί και διαψευστήκατε – γιατί υπάρχουν κι άλλα κείμενα που σας καταλογίζουν παρόμοια κουσούρια στη σύνθεσή του. Αποφασίσατε, λοιπόν, να εκτελέσετε δύο αγνώστους σας ανθρώπους, μόνο και μόνο για ν' αποδείξετε πως η οργιώδης φαντασία σας μπορεί να έχει πραγματικό αντίκρισμα, πως οι εξεζητημένες σας επιλογές μπορεί να υπάρξουν στη ζωή, πως δεν είστε ένας ατάλαντος αιθεροβάμων, αλλά ένας εστέτ που εξερευνά το Κακό με τον πιο περίτεχνο τρόπο. Μπούρδες!»

Σηκώθηκε όρθιος κι άρχισε να βηματίζει νευρικά.

«Μπούρδες», ξαναείπε.

Σταμάτησε στη μέση του σαλονιού κι έδειξε με το χέρι του: «Αλήθεια, μπορείτε να μου ανοίξετε το πιάνο σας; Θέλω να δω τις χορδές του».

«Και βέβαια όχι!», απάντησα. «Δεν έχετε το δικαίωμα... ή μήπως έχετε κάποιο ένταλμα για έρευνα;»

«Δεν έχω, αλλά θέλω να το δω. Σας υπόσχομαι δε πως, αν δεν λείπει κάποια χορδή –και δη από τις χαμηλές που είπατε–, θα φύγω αμέσως και δε θα σας ξαναενοχλήσω».

«Αυτό αποκλείεται!», του είπα και στάθηκα μπροστά του, εμποδίζοντας το βηματισμό του.

«Εγώ, όμως, θα πάω», είπε ξερά και με απώθησε βίαια.

«Σταθείτε!», φώναξα. «Μια και δεν ξέρετε τον τρίτο φόνο, επιτρέψτε μου τώρα να σας διαβάσω εγώ».

Πήρα το βιβλίο απ' την μπερζέρα και το άνοιξα στην τελευταία σελίδα. Διάβασα.

«Σελίς 176... Καθώς ο αστυνομικός προχωρούσε προς το μαύρο πιάνο, εκείνος έτρεξε, άνοιξε το καπάκι του, πήρε το όπλο που είχε αποθέσει πάνω στις χορδές και, χωρίς να το καλοσκεφθεί, πυροβόλησε». (δε)